

9. Arany János

Szerző dezs

Egy választott Arany-ballada elemzése

ballada:

3 műnem határa: drámai monológok,
epikai (szaggatott) cselekmény, lírai forma
(tragédia dalban elbeszélve); van tragikus
és víg;

népballadákból fejlődtek ki
a műballadák

Nagykőrösi

balladák: magyar ballada világirodalmi szintre
jutása; népi balladákra alapozott;
1853-tól Nagykőrösön írja őket;

jó

szerkesztés, epikus költemények mellett
a legjelentősebb alkotásai; nemzeti
egység, hit táplálása a
cél, történelmi
allegóriákkal, néha viszont a
témák
népiek; egyéni sors,
lélektaniség (bűn-bűnhődés - freudi
áthallások)

Ágnes

asszony (1853): népies ballada (inkább
motívikusan, mint témában); fsz.:
áldozat+hős; nagyon lélektani;
szemlélet stabil (hit a törvényben,
tisztességben; de Ágnes
végül hazaengedik,
szánalomból, mert nem lenne értelme
ott tartani, bűnhődik a gyilkosság
önreflexiójaként is)

1.

egység: 1.-4.: balladai homállyal
ábrázolt bűn (képek,
utalások);
kérdősködés: (emberek,
hajdú) a válaszok eleinte
félrevezetőek, majd
rögeszmések

2.

egység: 5.-19.: bíróság,
börtön, de a lélekben
játszódik; megőrülés
árnyalt,
fokozatos bemutatása: félelem,
elfojtás, kényszerképzetek,
téboly; néha
dialógusok, ezekből derülnek ki a
konkrétumok (kettős gyilkosság)

3.

egység: 20.-tól: tematikusan az
indításhoz való
visszatérés; balladákra
jellemző sűrítés (több év

pár versszakban), érzéletes
képi utalások az idő
múlására (haj, ráncok)
refrén:
külső érzelmi reakciók:
döbbenet, felháborodás,
szánalom; ritmusképlete is más